

Terugblik Meerjarenaafspraak 2006-2010

Terugzine

Magazine van de Groene Kennis Coöperatie
met succesprojecten van de afgelopen vijf jaar

**Lezen en
laten lezen!**

Gooi mij niet weg
maar geef me door!

Of kijk op www.magazine.gkc.nl

Samenwerking in de
groene kolom is uniek

Samen kennis maken

Win-win voor onderwijs en bedrijfsleven

In het gesprek ontstaan de goede antwoorden

Aanleiding

Voor goede doorstroming in het groene onderwijs (vmbo naar mbo, mbo naar hbo en hbo naar wo) is het wenselijk dat er op verschillende onderwijsniveaus begrip is voor wat er op welke niveaus geleerd wordt. Dat begrip was er veel te weinig. Daarom startte het lectoraat 'Ontwikkeling van leren en leraren in competentiegericht onderwijs' (Stoas Hogeschool/CAH Dronten) in opdracht van de Groene Kennis Coöperatie met een aantal scholen het project Ruggengraat.

Doel

Het doel van Ruggengraat was een beter onderling begrip over onderwijsinhoud op verschillende onderwijsniveaus. Daarmee moest de doorstroom versoepeld worden. De projectgroep Ruggengraat startte het project dat de naam '4C your way' kreeg. 4C spreek je uit als 'foresee', het Engelse woord voor 'voorzien'. '4C your way' gaat over het overzien van de leerweg van de vier niveaus vmbo, mbo, hbo en wo. De taal 4C moet ervoor zorgen dat docenten van verschillende onderwijsniveaus de ontwikkeling, groeipotenties en competenties van doorstromende leerlingen en studenten beter kunnen plaatsen en daarover met elkaar kunnen communiceren.

Aanpak

Het Ruggengraat-project begon in 2006. Een projectgroep boog zich met docenten over de verschillende overgangsmomenten in het beroepsonderwijs, vmbo naar mbo, mbo naar hbo, hbo naar wo.

Het projectteam onderscheidde elf niveaus van onderwijs van vmbo tot universitair onderwijs. Voor de 25 competenties van vmbo en mbo zoals beslissen, samenwerken en overleggen, analyseren, presenteren, ethisch en integer handelen, vakmanschap toepassen, creëren en innoveren, plannen en organiseren en omgaan met verandering werd gekeken wat deze betekenen op elk niveau. Zijn ze daar relevant en wat wordt er op dat niveau hierin van een leerling of student verwacht? Het proces leverde 11 maal 25 is 275 beschrijvingen op. In 2008 presenteerde het team het resultaat onder de naam '4C your way' in de vorm van overzichten van competentietaal per onderwijsniveau.

De mensen die ermee in aanraking kwamen, zagen brede toepassingsmogelijkheden voor onderwijs, docenten en ook leerlingen. Overal waar een goed begrip over inhoud van het onderwijs van belang is, zoals in assessments, studieloopbaanbegeleiding, overgang en reflectie. De omschrijvingen geven antwoord op vragen zoals: waar sta ik en hoe wil ik nu verder?

Zowel binnen als buiten groen onderwijs hebben intussen veel scholen en organisaties bij de invoering van competentiegericht onderwijs gebruik gemaakt van '4c your way'. Ze deden dat via het kolomspel en matchingspel die als workshops door Stoas Hogeschool en CPS als hulpmiddelen bij '4c your way' zijn ontwikkeld. Beide spellen geven de deelnemers beter zicht op niveauverschillen en aansluitingsmogelijkheden tussen de onderwijsniveaus. Resultaat is dat ze met elkaar in gesprek raken over de inhoud van het onderwijs en de ontwikkelde taal gebruiken om te toetsen of leerlingen en studenten op het gewenste niveau zitten.

In het gesprek ontstaan de goede antwoorden

Aan het woord

Cees de Jong, *initiatiefnemer*

“Effect is enorm”

“Het project heeft enorm effect gehad en er zijn veel instrumenten ontwikkeld”, zegt Cees de Jong, CPS en Vereniging Buitengewoon Groen en samen met Frank van den Dungen, Helicon Opleidingen, initiatiefnemer. De aanduiding ‘initiatiefnemer’ dekt zijn betrokkenheid maar ten dele, want hij was ook betrokken bij de ontwikkeling van instrumenten op basis van ‘4C your way’ die er voor het vmbo kwamen. Vmbo-docenten wilden na de eindconferentie van het project in 2008 graag producten waar zij verder mee konden.

Die zijn er gekomen. Zo ontwikkelde De Jong in het project De groene werkplek met tien vmbo-scholen onder meer competentiekaarten, een vmbo-karakteristiek en reflectiekaarten voor de verschillende leerwegen. Ook vmbo-leerlingen kunnen daarmee op hun leerprestaties reflecteren.

“Heel veel scholen werken ermee”, zegt De Jong. “Steeds meer ontdekken ze ook wat ze ermee kunnen, bijvoorbeeld dat leerlingen en docenten beter kunnen reflecteren op het leerproces.”

Aan het woord

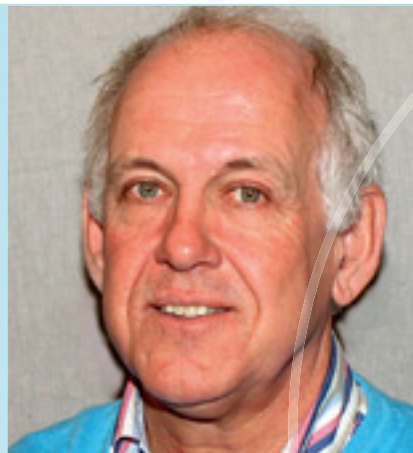
Frank de Jong, *projectleider*

“Ik zie dat het werkt”

“Het project helpt docenten om samen te praten over de ontwikkeling van leerlingen door de jaren heen,” zegt Frank de Jong, lector Stoas Hogeschool. “Ik zie dat het werkt. Kijk naar het Groene Lyceum of andere doorstroomvoorbeelden: ik zie dat ze beter met elkaar in gesprek komen.”

Het matchingspel waarbij competentieniveaus en groeiaspecten gepositioneerd worden, helpt volgens De Jong. “Mensen gaan nadenken over de formulering; dat maakt inzichtelijk waar fricties en overlapping zit. Groen beroepsonderwijs wordt daar beter van.”

Een spel dat niet alleen docenten in groen onderwijs weet te boeien. “Toen mijn dochter het spel speelde, vroeg ze: wat is het goede antwoord? Mijn zoon zei: er is geen goed antwoord, maar doordat je in gesprek komt, ontstaan goede antwoorden.”

Aan het woord

Hans Corten, *gebruiker*

“Het kan echt in allerlei situaties gebruikt worden”

“Hoeveel ruimte heb je”, vraagt Hans Corten, docent CAH Dronten en lid van de stuurgroep competentiegericht onderwijs. Want 4C your way heeft heel veel betekenis gekregen binnen de hogeschool. Corten vormde er in 2007 met Frank de Jong en Wiggele Oosterhoff een projectgroep die cgo introduceerde en daar de resultaten van het project bij betrokken.

Bij ‘4C your way’ worden elf niveaus onderscheiden, waarvan voor de CAH vooral mbo-4, associate degree, hbo en wo relevant zijn. Met toetsen gebaseerd op de taal kan de CAH beoordelen of havisten na een jaar hbo-niveau hebben en in het derde jaar wordt er gekeken of de studenten door kunnen naar het laatste jaar. “We meten ook of buitenlandse studenten wel het niveau halen. Het kan echt in allerlei situaties gebruikt worden.”

Ruggengraat

Ruggengraat is een project van de groene onderwijsinstellingen in opdracht van GKC. Het project dat de doorstroming in competentiegericht (groen) onderwijs wil faciliteren en verbeteren, werd mogelijk gemaakt door een subsidie van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (nu Economische Zaken, Landbouw en Innovatie).

Producten

De documenten met de competentie-referentietaal voor vmbo, mbo, hbo en wo en ondersteunende documenten zijn als downloads gratis beschikbaar op www.4Cyourway.nl.

Registratie op de site is wel een voorwaarde. De workshops met het kolomspel en matchingspel worden op aanvraag uitgevoerd.

Deelnemende instellingen

Behalve Stoas Hogeschool, waar de projectleider vandaan kwam, het gehele groene onderwijs: aoc's, hogescholen, groene afdelingen van scholengemeenschappen (via Vereniging Buitengewoon Groen), CPS, Aequor en AOC Raad

Contact

Frank de Jong
T 0648 13 21 69
E f.de.jong@stoashogeschool.nl

Publicaties

‘Op wat voor niveau sta ik eigenlijk?’ - Competentiebeschrijvingen in 4C your way, vakblad Groen Onderwijs 6, 9 april 2008